

Jenni Pitko vihr ym.

Kirjallinen kysymys Metsien Suomi -kampanjan rahoittamisesta

Eduskunnan puhemiehelle

Valtio on maa- ja metsätalousministeriön, Metsähallituksen ja Suomen Metsäkeskuksen kautta tukenut metsäalan etujärjestöjen Metsien Suomi -viestintäkampanjaa yhteensä noin 380 000 eurolla. Kampanjan sivuilla sanotaan, että kampanjassa kerrotaan faktatietoa Suomen metsistä ja suomalaisesta metsänhoidosta. Valitettavasti kampanja esittelee faktoja Suomen metsistä ja metsänhoidosta hyvin harhaanjohtavasti ja osa väitteistä on suorastaan virheellisiä. Osa kampanjan mainoksista on jopa tehty erehdyttävästi journalistisia artikkeleita muistuttaviksi.

Kampanjan mainoksissa kerrotaan muun muassa, että jokaisen Suomessa kaadetun puun tilalle istutetaan neljä uutta puuta. Vaikka väite on laskennallisesti totta, antaa se kuvan, että metsien puumäärä nelinkertaistuisi. Todellisuudessa kaikista taimista ei koskaan tule täysikasvuisia puita, sillä osa istutetuista taimista kaadetaan harvennushakkuissa. Tämä ei käy ilmi mainoksen otsikosta. Lisäksi istutetut puut eivät muodosta uusia luonnontilaisia vanhoja metsiä vaan talousmetsää hakatun talousmetsän tilalle. Monet metsälajeistamme eivät kykene elämään talousmetsissä.

Kampanja levittää myös suoraan virheellistä tietoa: todellisuudessa Euroopan suojelumetsistä yli puolet ei sijaitse Suomessa. Kampanja käyttää lähteenään Forest European tilastoa, jossa Euroopan luonnon monimuotoisuuden vaalimista varten suojellut metsät on jaettu kolmeen kategoriaan. Näistä kolmesta kategoriasta vain yhden (tiukin suojelu) kategorian metsistä yli puolet sijaitsee Suomessa. Todellisuudessa myöskään muihin kategorioihin luokitelluissa metsissä metsätalous ei ole sallittua. Kun lasketaan yhteen kaikki suojelumetsien kategoriat, Suomessa on vain noin 15 prosenttia Euroopan suojelumetsistä. Lisäksi suojelumetsiin on Forest European tilastoissa laskettu metsien lisäksi myös kitumaita, joilla puita kasvaa vain hyvin vähän.

Kampanjan keskeinen viesti on metsätalouden kestävyys. Kuitenkin metsätalous on Suomen lajien uhanalaisuusarvioinnin mukaan suurin uhanalaisuuden syy maassamme. Metsälajiston uhanalaisuus on kahden edellisen uhanalaisuusarvioinnin välissä kasvanut entisestään. Lisääntyneet hakkuut myös pienentävät metsien ja metsämaan hiilivarastoja ja hiilinielua, mikä kiihdyttää ilmastomuutosta. Metsien puumäärän suuri kasvu on Suomessa saatu aikaan isoilta osin muuttamalla suoekosysteemejä metsiksi, millä on ollut haitallisia vaikutuksia paitsi suoluontoon myös vesistöihin. Lisäksi metsätalouden haitalliset vaikutukset vesistöihin ovat tänä vuonna paljastuneet jopa kaksi kertaa aiemmin arvioitua suuremmiksi. Nämä faktat on jätetty mainitsematta kampanjan mainoksissa, mikä antaa erehdyttävästi vaikutelman siitä, että suomalainen metsätalous olisi ympäristön kannalta kestävä.

Kirjallinen kysymys KK 548/2020 vp

Metsien Suomi -kampanja antaa edellä mainituista syistä harhaanjohtavan kuvan suomalaisesta metsätaloudesta. Vaikka kampanja on lanseerattu viestintäkampanjana, muistuttaa se enemmän markkinointikampanjaa.

Hallitusohjelmassa on sovittu keinoista, joilla pyritään estämään väärän tiedon leviämistä ja takaamaan kansalaisten mahdollisuudet sivistää itseään luotettavalla tiedolla. Samaan aikaan valtio on kuitenkin rahoittanut Metsien Suomi -kampanjaa, joka levittää kaunisteltuja väitteitä suomalaisesta metsätaloudesta.

Valtion tulisi käyttää julkisia varoja harkitusti ja vain sellaiseen viestintään, joka antaa todenmukaisen kuvan kulloinkin viestittävästä asiasta, lisää kansalaisten tietotasoa eikä johda harhaan. Metsätalouden ekologiseen kestävyys perustuvia ongelmia ei saisi piilotella, vaan niistä olisi avoimesti viestittävä myös suurelle yleisölle ja pyrittävä löytämään ratkaisuja haittavaikutusten minimoimiseen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko hallitus selvittää julkisin varoin tuetun Metsien Suomi -kampanjan sisällön todenmukaisuutta ja luotettavuutta ja

millä keinoin hallitus aikoo varmistaa, että julkisia varoja ei ohjata väärän tai harhaanjohtavan tiedon levittämiseen?

Helsingissä 2.7.2020

Jenni Pitko vihr
Satu Hassi vihr